

KANTAR EMOR

Muuseumide ja raamatukogude külastajate ja mittekülastajate uuring

Esitlus

12.09.2018

Gerda Möller (Kantar Emor)

Pille Runnel (Eesti Rahva Muuseum)

Mai Põldaas (Tartu Linnaraamatukogu)

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti
tuleviku heaks

EAS
Enterprise Estonia

KULTUURIMINISTEERIUM

Sissejuhatus

- Ajavahemikul 16. aprill – 20. mai 2018 viis AS Emor läbi muuseumide ja raamatukogude külastajate ja mittekülastajate uuringu Eesti 15-aastaste ja vanemate elanike ning Eesti väikese ja keskmise suurusega ettevõtete seas
- **uuringu eesmärgiks oli selgitada välja muuseumide ja raamatukogude:**
  - külastamine Eestis ja välismaal, külastaja/mittekülastaja profiil
  - külastamise ja mittekülastamise põhjused
  - praegused ja tulevikuteenused ning koostöövõimalused ettevõtetega
- **uuring on unikaalne ja esmakordne:** ühtse metoodika alusel uuriti muuseumide ja raamatukogude valdkonda koos; eraldi pöörati tähelepanu mittekülastajatele ja kaardistati mittekülastamise põhjuseid
- uuringu küsitlustöö toimus telefoni teel Kantar Emori telefoniküsitluskeskuses. Küsitluse viisid läbi 45 Kantar Emori vastava ettevalmistuse saanud küsitlejat
- esinduslik Eesti elanikkonna uuring, kus küsitlusele vastanud inimeste jaotus vastab Eesti 15+ elanikkonna struktuurile. Üldkogum 1 100 881 inimest, valim 2000 vastajat, sh nii külastajad kui mittekülastajad
- ettevõtete puhul neli tegevusvaldkonda: (1) töötlev tööstus, (2) haridus, (3) tervishoid ja sotsiaalhoolekanne ning (4) kunst, meelelahutus ja vaba aeg. Küsitleti juhuslikult välja valitud 0–49 töötajaga ettevõtteid. Ettevõtete üldkogum on 25 441, valim on 200

Vastanute taust

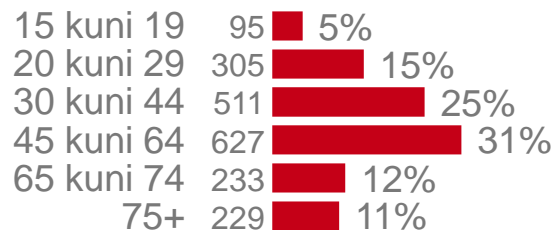
SUGU

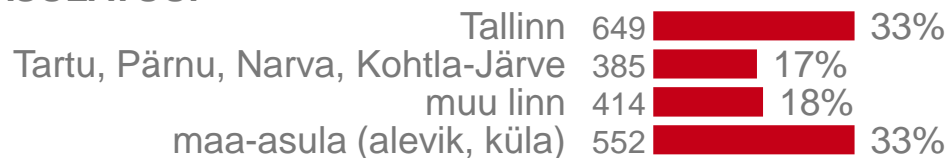
KEEL

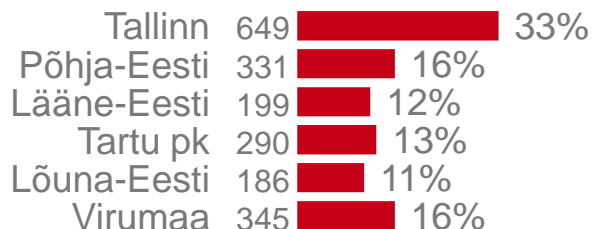
VANUS

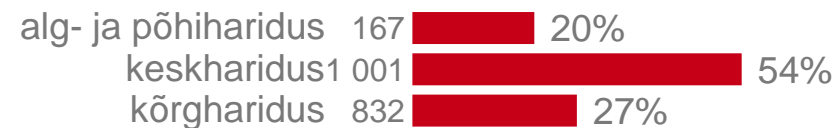
ASULATÜÜP

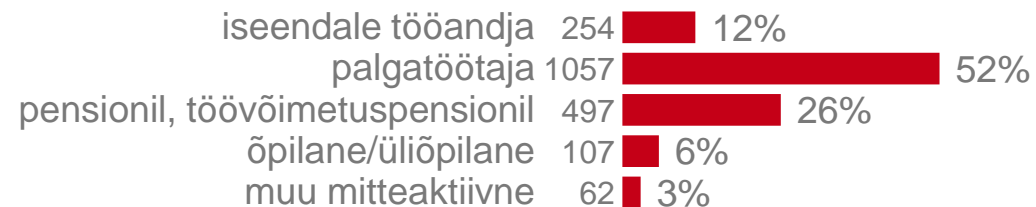
PIIRKOND

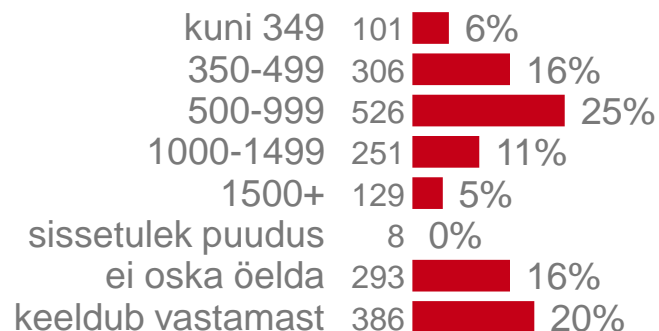
HARIDUS

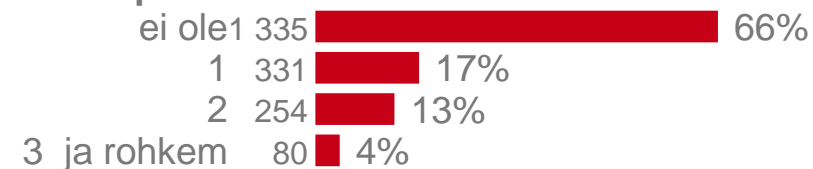
STAATUS

leibkonna sissetulek ühe inimese kohta

leibkonnas alla 16-aastasi lapsi

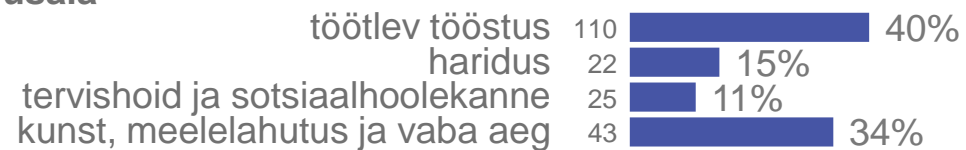

Ettevõtete taust

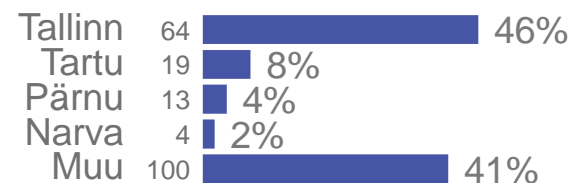
Töötajate arv

Põhitegevusala

Asula

Regioon

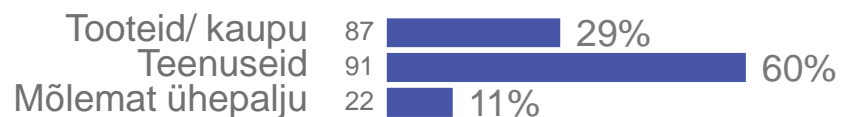
Tegutsemise aeg

Eksport 2017. a.

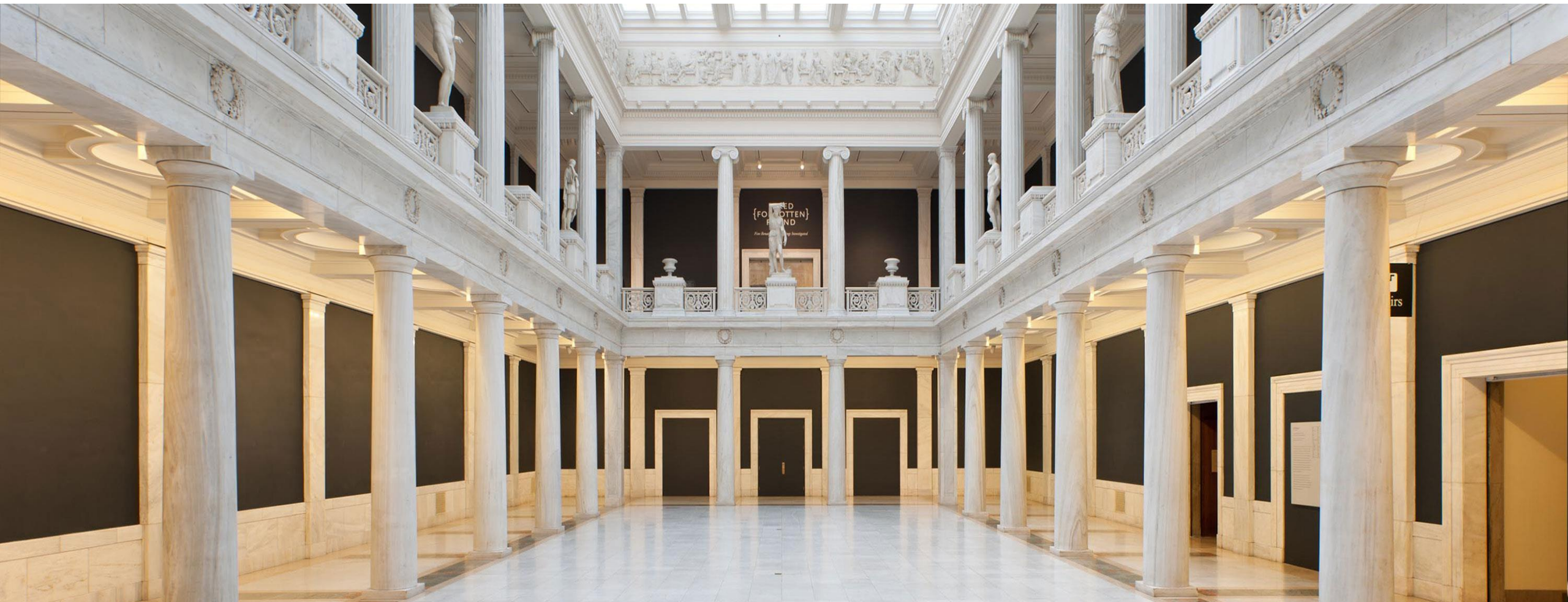

Peamine müük

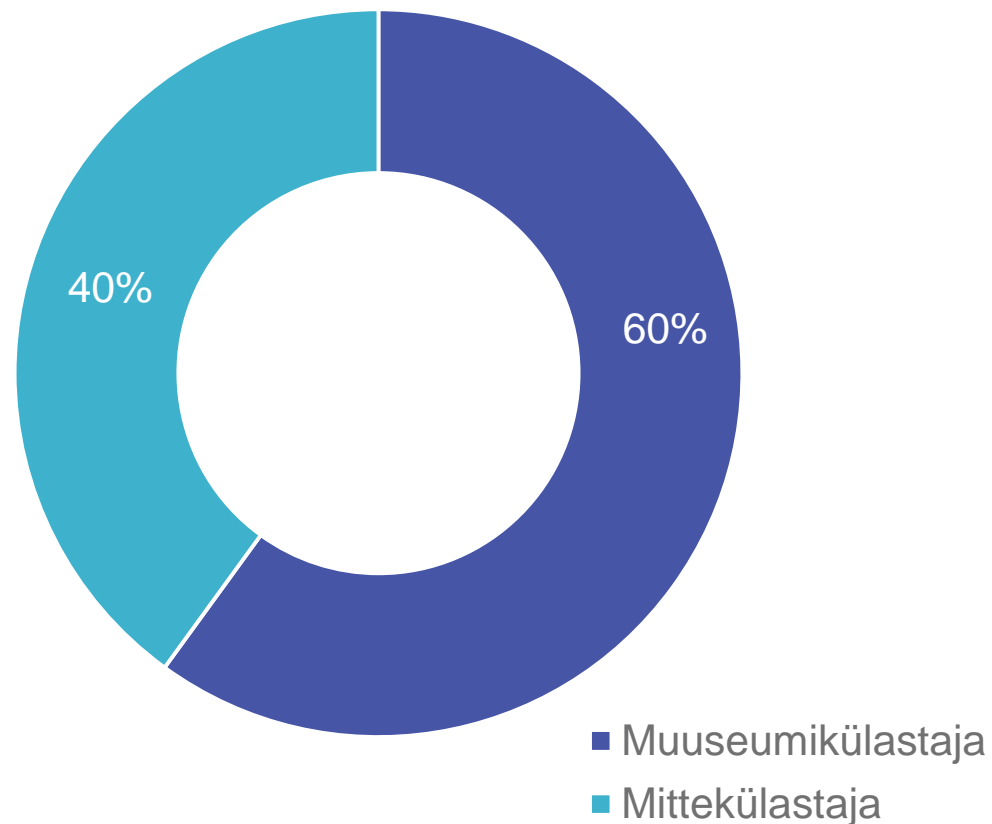
Muuseumid

Elanikud

Viimase 12 kuu Eesti muuseumikülastajate osakaal on 60% 15+ elanikkonnast (ca 658 000 inimest)

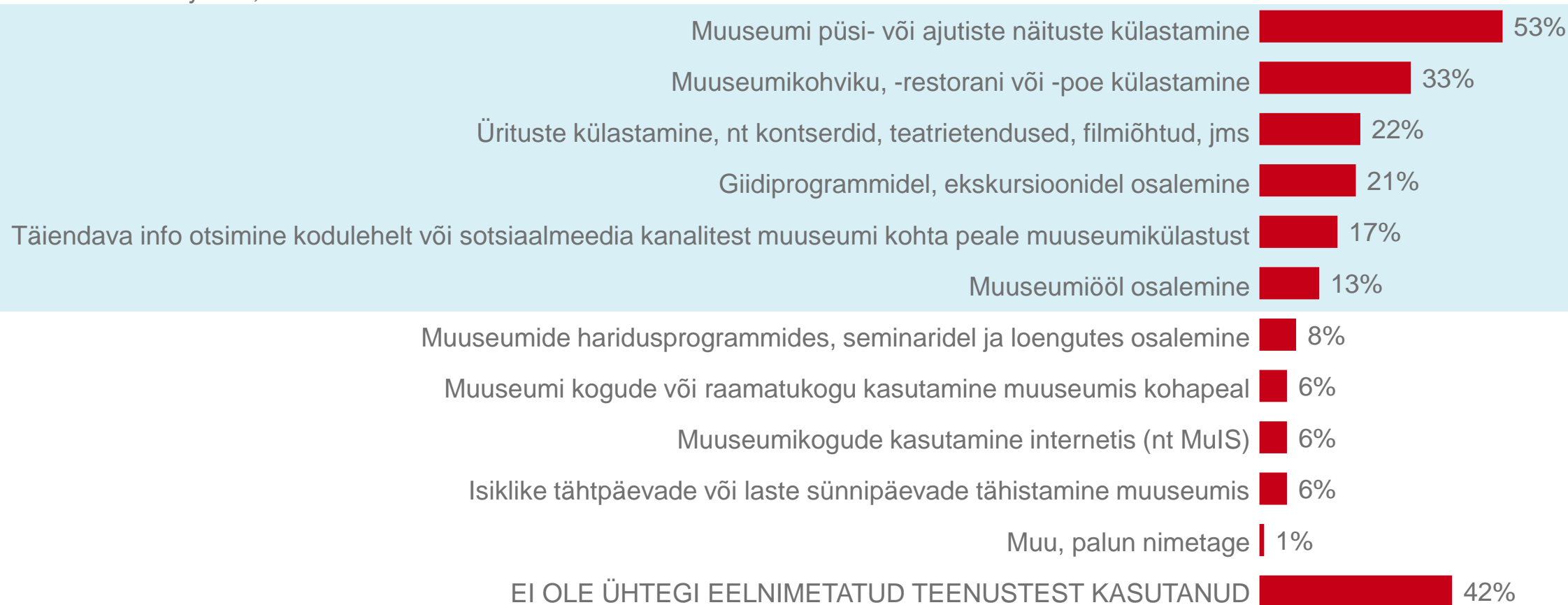

Viimase 12 kuu jooksul on mõnes välismaises muuseumis käinud või nende e-teenuseid kasutanud 38% 15+ elanikkonnast

Muuseumides külastatakse enamasti näitusi, kohvikut, poodi ja meelelahutuslikke üritusi

Kas olete mõnda nendest Eesti muuseumi teenustest viimase 12 kuul jooksul kasutanud?

% kõikidest vastajatest, n=2000

Muuseumikülastaja ja mittekülastaja profiil

	KÕIK	Külastaja	Mitte-külastaja
KEEL	mees	46%	50%
	naine	54%	50%
	eesti keel	72%	76%
VANUS	vene keel	32%	38%
	muu keel	2%	3%
	15 kuni 19	5%	8%
ASULATÜÜP	20 kuni 29	15%	17%
	30 kuni 44	25%	27%
	45 kuni 64	31%	30%
	65 kuni 74	12%	11%
	75+	11%	19%
	Tallinn	33%	36%
PIIRKOND	Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve	17%	18%
	muu linn	18%	19%
	maa-asula (alevik, küla)	33%	37%
PIIRKOND	Tallinn	33%	36%
	Põhja-Eesti	16%	16%
	Lääne-Eesti	12%	13%
	Tartu pk	13%	16%
	Lõuna-Eesti	11%	15%
	Virumaa	16%	20%

	KÕIK	Külastaja	Mitte-külastaja
STAATUS	alg- ja põhiharidus	20%	27%
	keskharidus	54%	58%
	kõrgharidus	27%	35%
leibkonna sissetulek ühe inimese kohta	iseendale tööandja	12%	10%
	palgatöötaja	52%	55%
	pensionil, töövõimetuspensionil	26%	35%
	õpilane/üliõpilane	6%	9%
	muu mitteaktiivne	3%	4%
leibkonnas alla 16-aastasi lapsi	kuni 349	6%	7%
	350-499	16%	23%
	500-999	25%	23%
	1000-1499	11%	12%
	1500+	5%	7%
keeldub vastamast	keeldub vastamast	36%	37%
	ei ole alla 16-aastasi lapsi	66%	71%
	1	17%	19%
	2	13%	11%
3 ja rohkem	4%	4%	

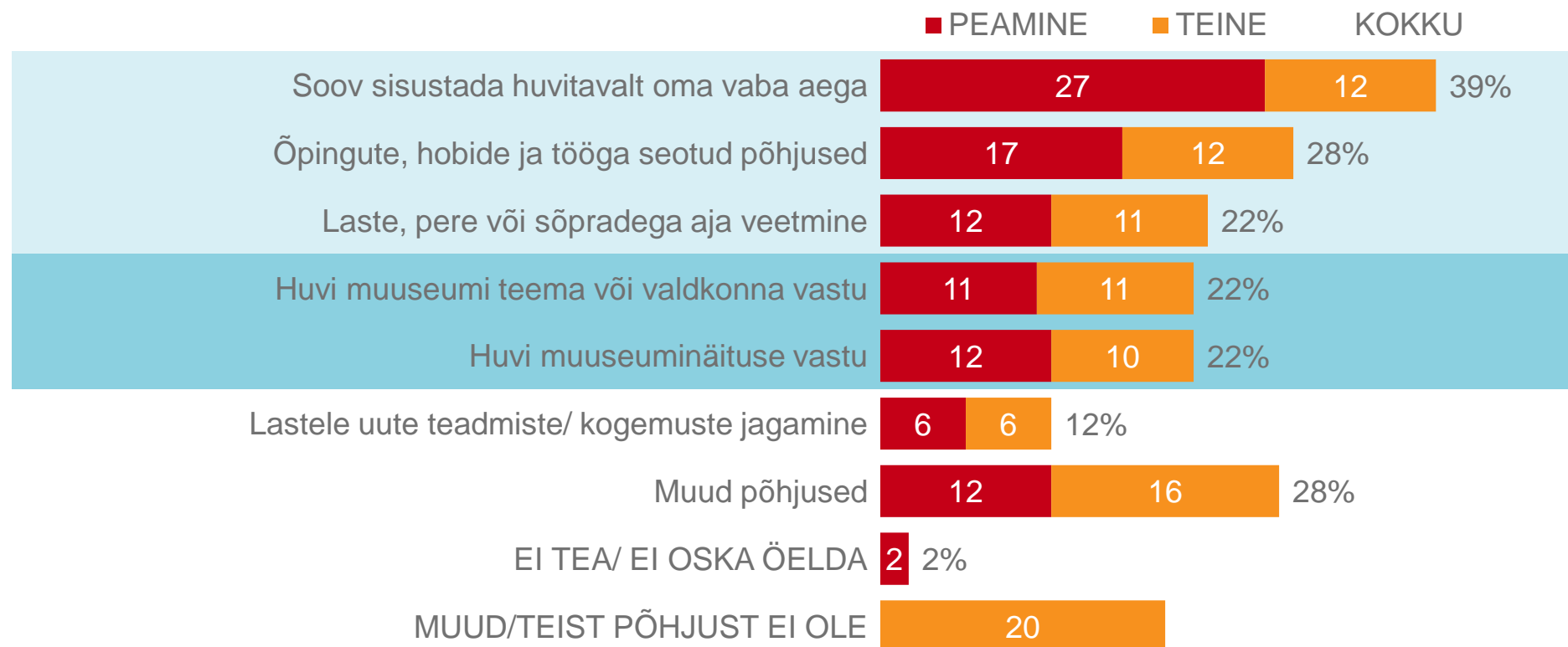

Muuseumis soovitakse sisustada huvitavalt oma vaba aega

Miks Te olete viimase 12 kuu jooksul Eesti muuseumides käinud?

% muuseumikülastajatest, n=1283

Vaba vastus

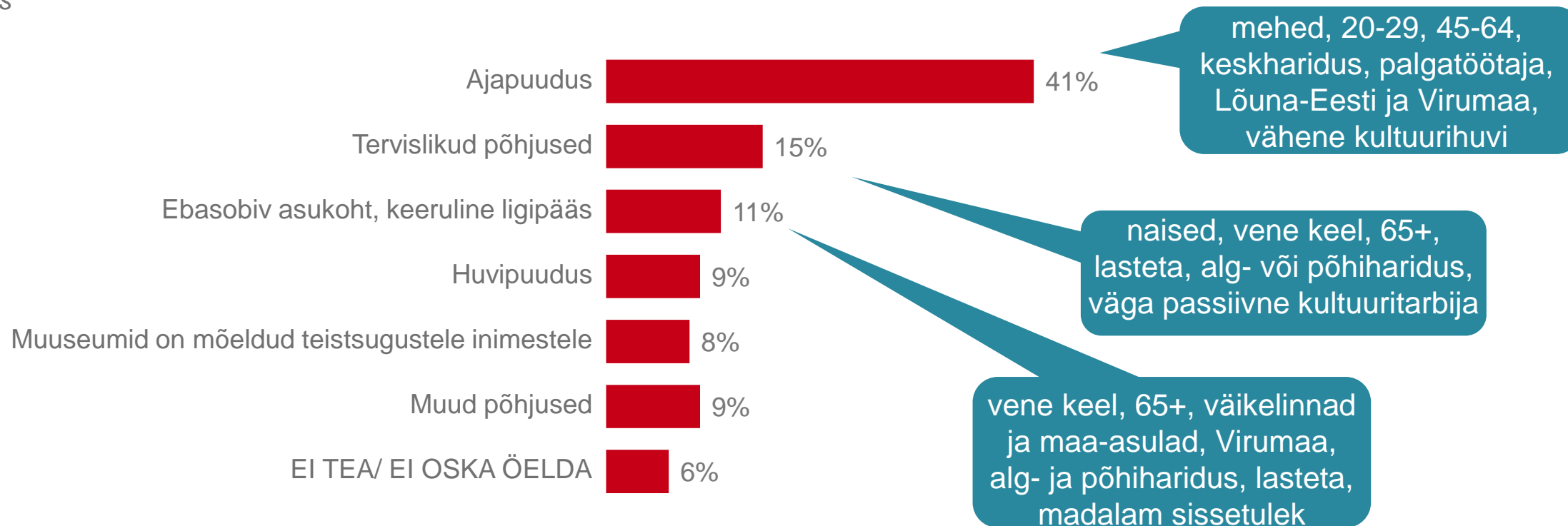

Ajapuudus on enimmainitud muuseumi mitteküllastamise põhjus

Palun öelge peamine põhjus, miks Te ei ole viimase 12 kuu jooksul Eesti muuseumides käinud?

% muuseumi mitteküllastajatest, n=717

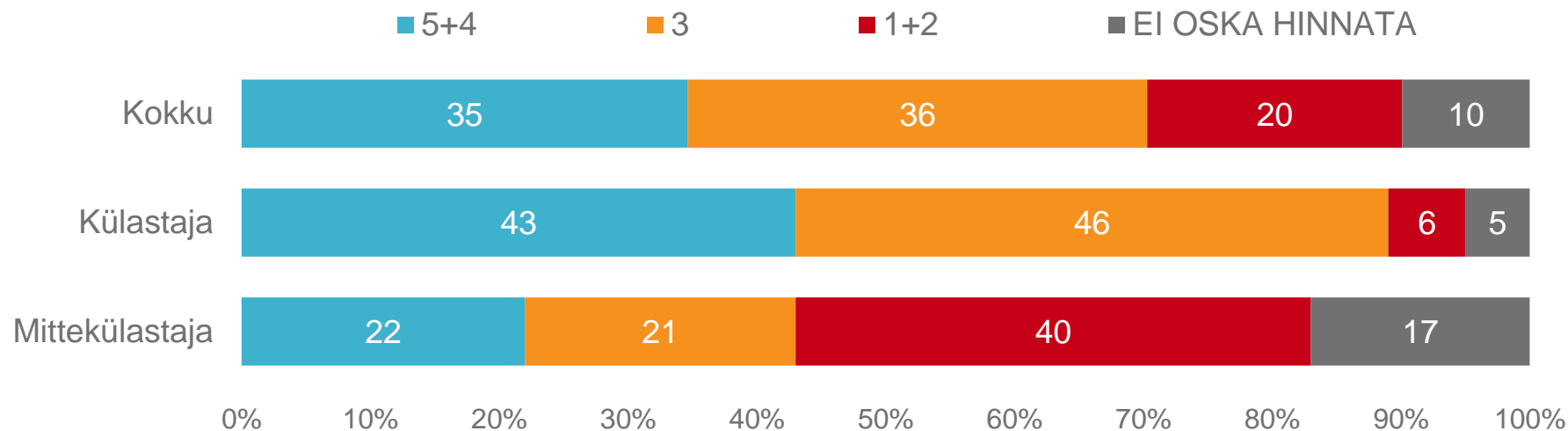
Vaba vastus

Muuseumikülastuse potentsiaali võib pidada kõrgeks: 35% eestimaalastest plaanib muuseumikülastuste arvu suurendada

Kas te plaanite järgmise 12 kuu jooksul külastada Eesti muuseume senisest oluliselt rohkem või vähem?

% kõikidest vastajatest, n=2000

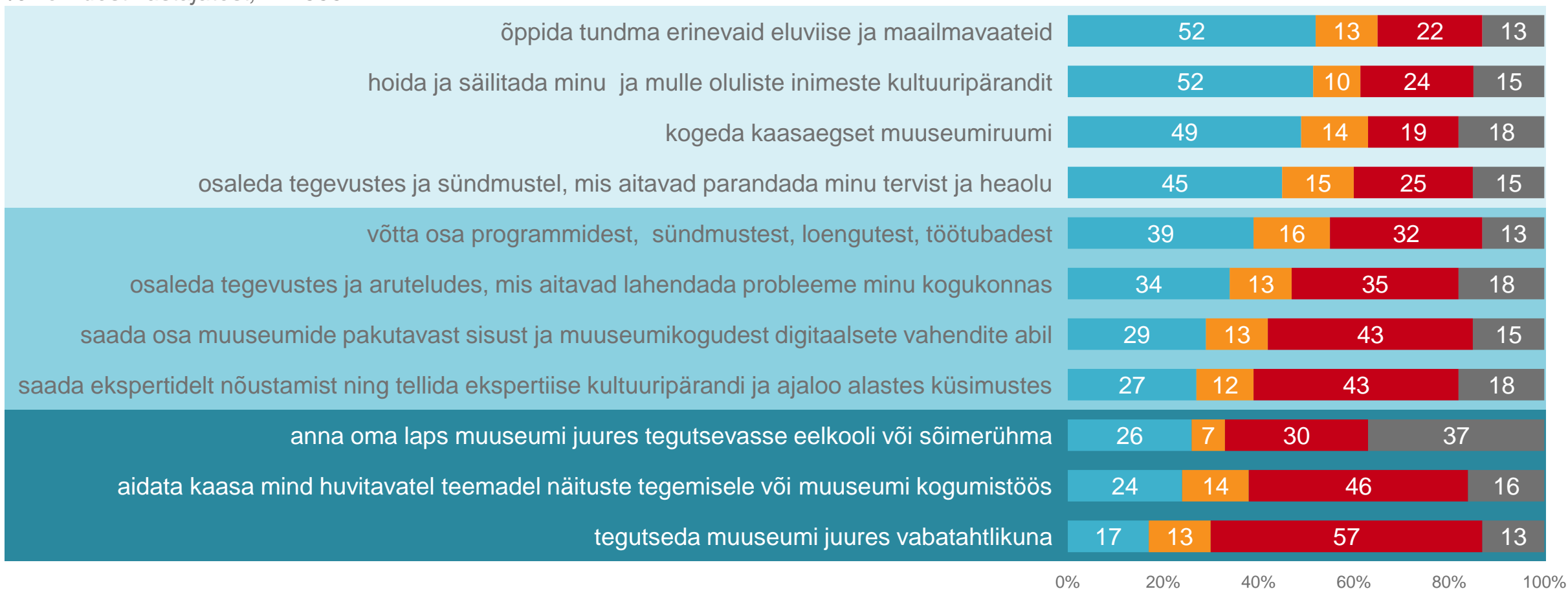

Kaasaegne muuseumiruum, enda ja lähedaste pärandi säilitamine ning huvi erinevate kultuuride vastu ärgitaks enim inimesi muuseumisse minema

Kas Te külastaks, mõnda Eesti muusemi, kui seal oleks võimalik.. ?

% kõikidest vastajatest, n=2000

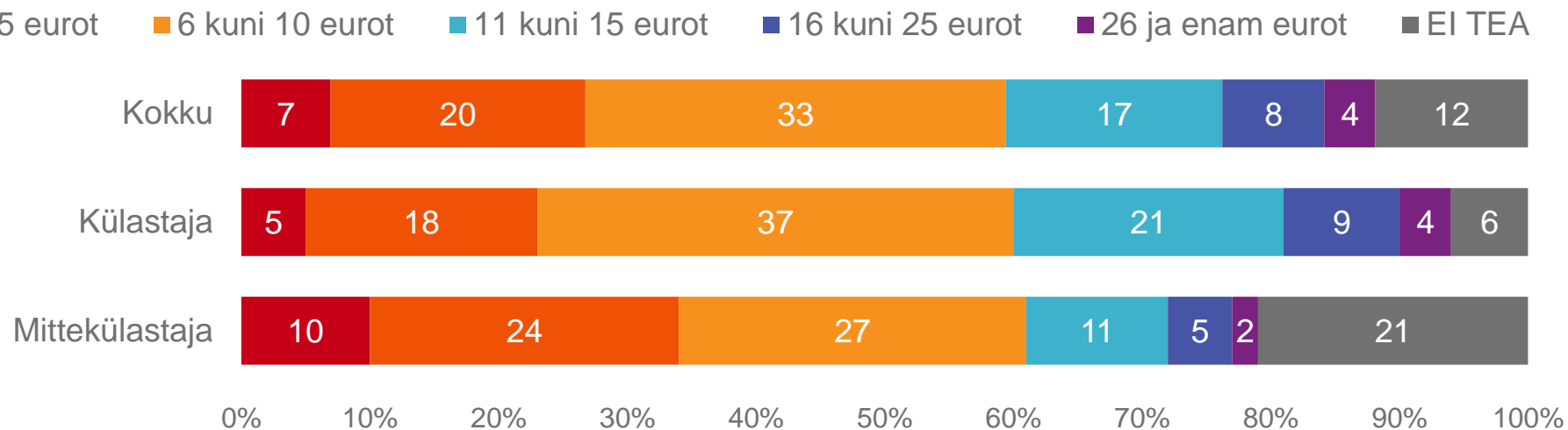
■ 5+4 ■ 3 ■ 2+1 ■ Ei oska hinnata

60% elanikest on muuseumipiletihinna eest valmis maksma kuni 10 eurot

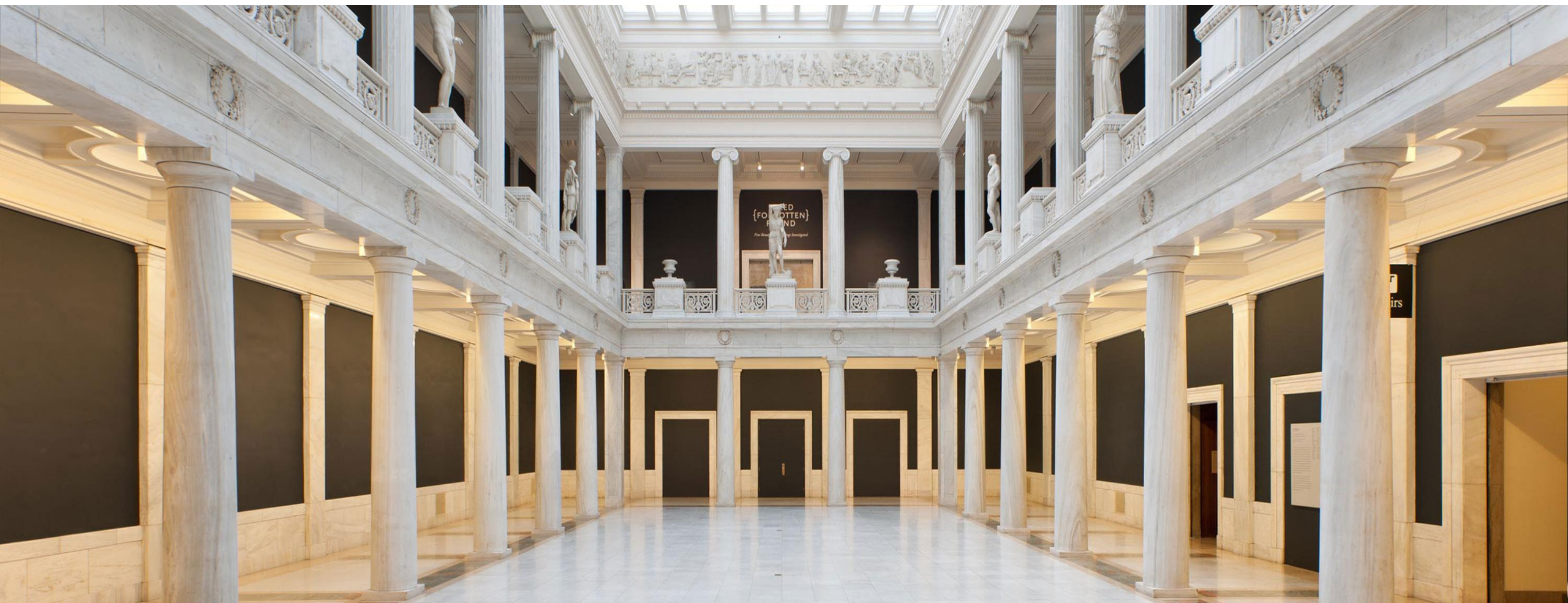
Mis on kõrgeim piletihind, mida olete nõus muuseumikülastuste eest maksma?

% kõikidest vastajatest, n=2000; % külastajatest ja mittekülastajatest

Muuseumid

Ettevõtted

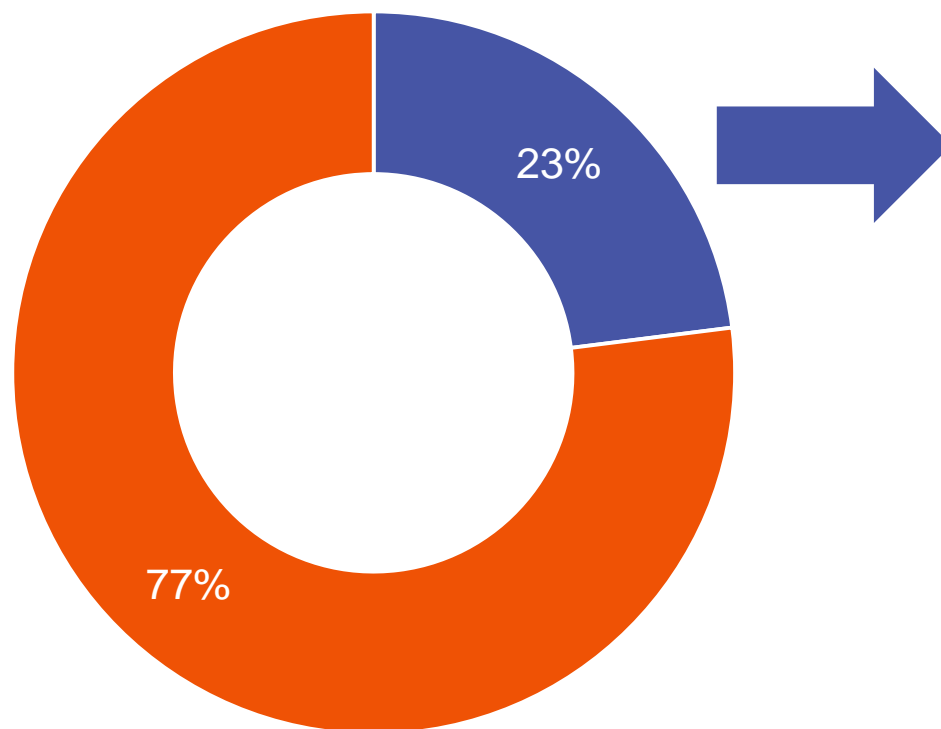

Viimase 12 kuu jooksul on muuseumidega kokkupuutunud ettevõtete osakaal 23% uuringu sihtrühmast

Kas Teie ettevõtte on viimase 12 kuu jooksul teinud koostööd mõne Eesti muuseumiga või kasutanud mõne Eesti muuseumi teenuseid?

% kõikidest vastajatest, n=200

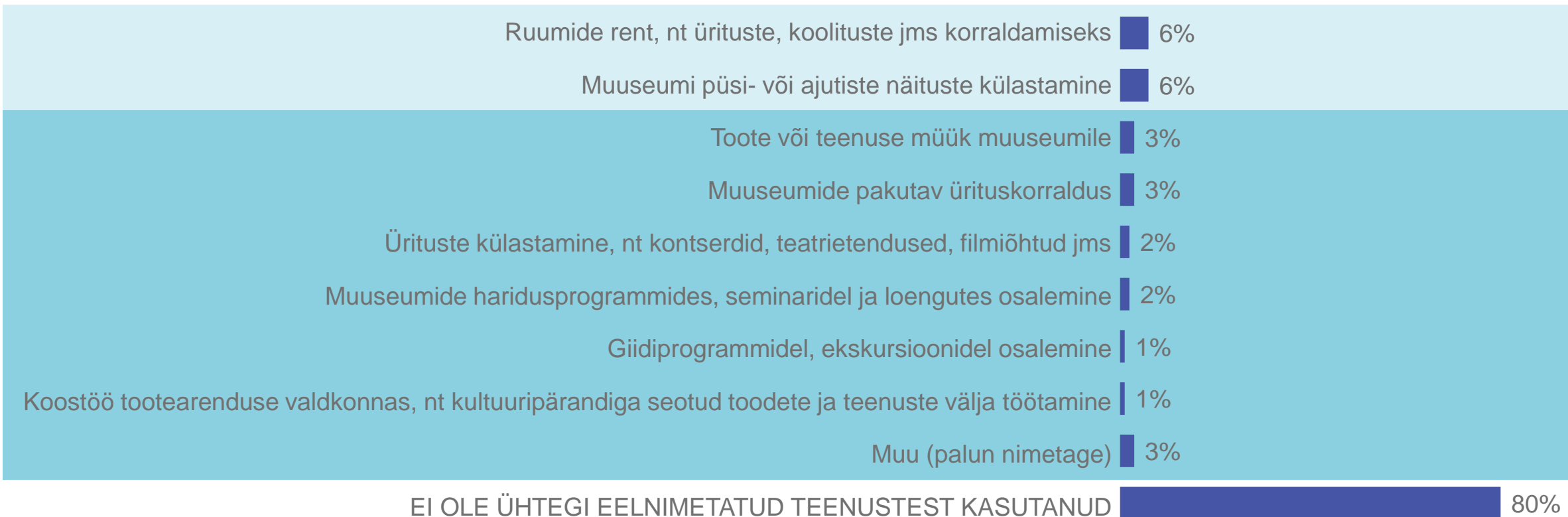
■ Muuseumikülastaja ■ Mittekülastaja

Külastaja: pigem väiksem (0-9 töötajat), nn pehme eriala esindaja (vähem töötlev tööstus), peamiselt teenusepakkuja; arvuliselt enim Tallinna ja Harjumaa ettevõtteid, kuid keskmisest enam ka Tartu ja Lõuna-Eesti pk ettevõtteid

Ettevõtted kasutavad muuseumide ruume ja külastavad näitusi

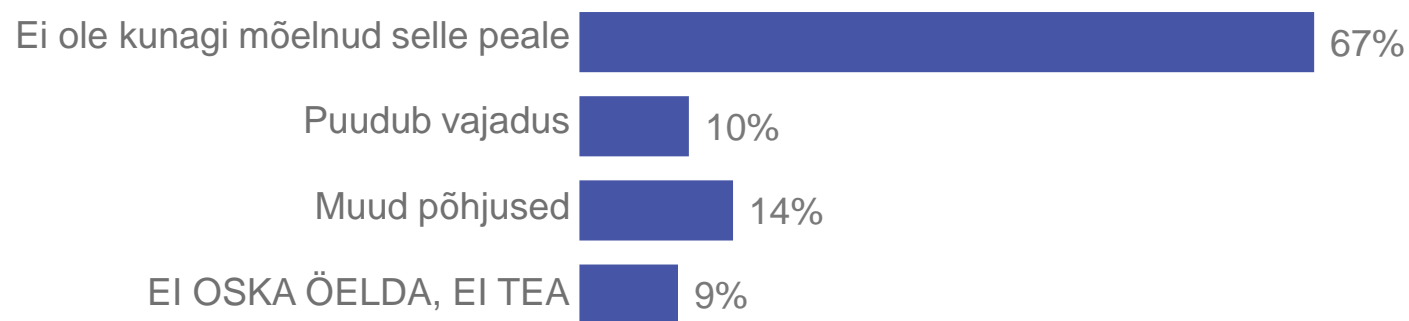
Mõeldes viimasele 12 kuule, kas ettevõtte on mõnda nendest Eesti muuseumide teenustest kasutanud/koostööd teinud?
% kõikidest vastajatest, n=200

Enamik ettevõtteid ei ole mõelnud muuseumi teenuste kasutamisele või koostööle

Palun öelge peamine põhjus, miks Teie ettevõtte ei ole muuseumidega koostööd teinud või muuseumide teenuseid kasutanud?

% muuseumi mittekülastajatest, n=151

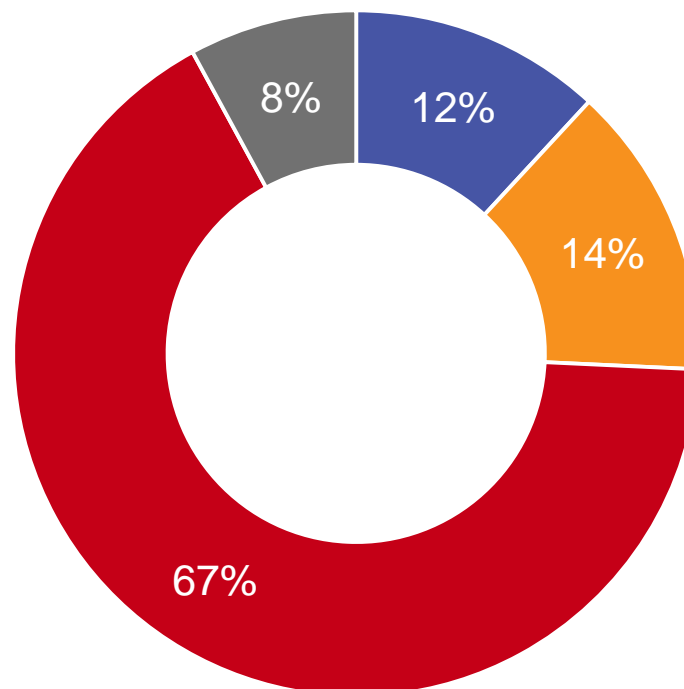

Ettevõtete soov ja valmidus muuseumide teenuseid kasutada jääb kesiseks: 12% plaanib seda teha suuremas mahus

Kas Teie ettevõtte plaanib järgmise 12 kuu jooksul Eesti muuseumide teenuseid kasutada või nendega koostööd teha senisest rohkem või vähem?

% kõikidest vastajatest, n=200

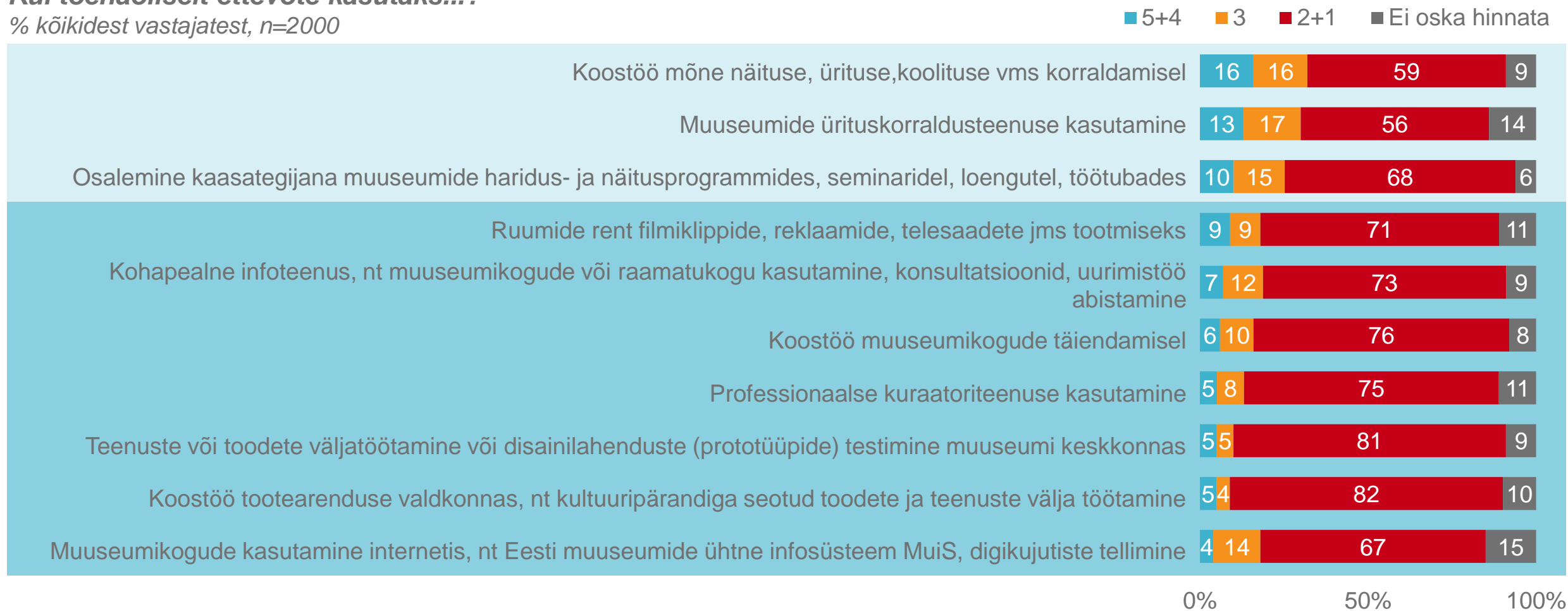
■ 5+4   ■ 3   ■ 2+1   ■ Ei oska öelda

Huvi muuseumipoolsete uute teenuste vastu on vähene, eelkõige nähakse koostööd ürituse korraldamisel

Kui tõenäoliselt ettevõtte kasutaks...?

% kõikidest vastajatest, n=2000

Kokkuvõte ja soovitused muuseumikülastuste tõstmisel

Elanikud

- 60% 15+ elanikest (hinnanguliselt 658 000 inimest) on viimase 12 kuu jooksul külastanud mõnda Eesti muuseumi või kasutanud e-teenuseid
- muuseumipilet pole peamine juurdepääsubarjäär. Külastusbarjäärid on oodatult seotud hariduse, inimese sotsiaal-majandusliku tausta ja elukohaga. Vanemate mittekülastajate seas domineerivad barjääridena tervis ning kättesaadavus (infoarjäär, juurdepääsubarjäär)
- muuseumikülastuse potentsiaal on väga kõrge ja on hea aeg selle ära kasutamiseks
- kuigi noored on pigem huvitatud muuseumikülastajad, tasuks neile eraldi tähelepanu pöörata, pakkudes ka sotsiaalsemat, mitteformaalsemat muuseumikülastust
- tulevikuteenustest tõusis eraldi esile inimeste ootus muuseumi kui keskkonna järele, mis aitab parandada tervist ja suurendada heaolu
- muuseumisektori digiteenused, sh digikeskkonna kasutatavus ja teavitustöö võimalustest vajaks eraldi tähelepanu. Vastanud kas ei kasutanud kuigivõrd, või ei oska kvaliteeti hinnata
- on soovitatav teha jätku-uuringuid, sealhulgas detailsemaid uuringuid, saamaks paremini aru, mis on ühe või teise hoiaku või väite taga (heaoluteenused, ajapuudus jms)

Kokkuvõte ja soovitused muuseumikülastuste tõstmisel

Ettevõtted

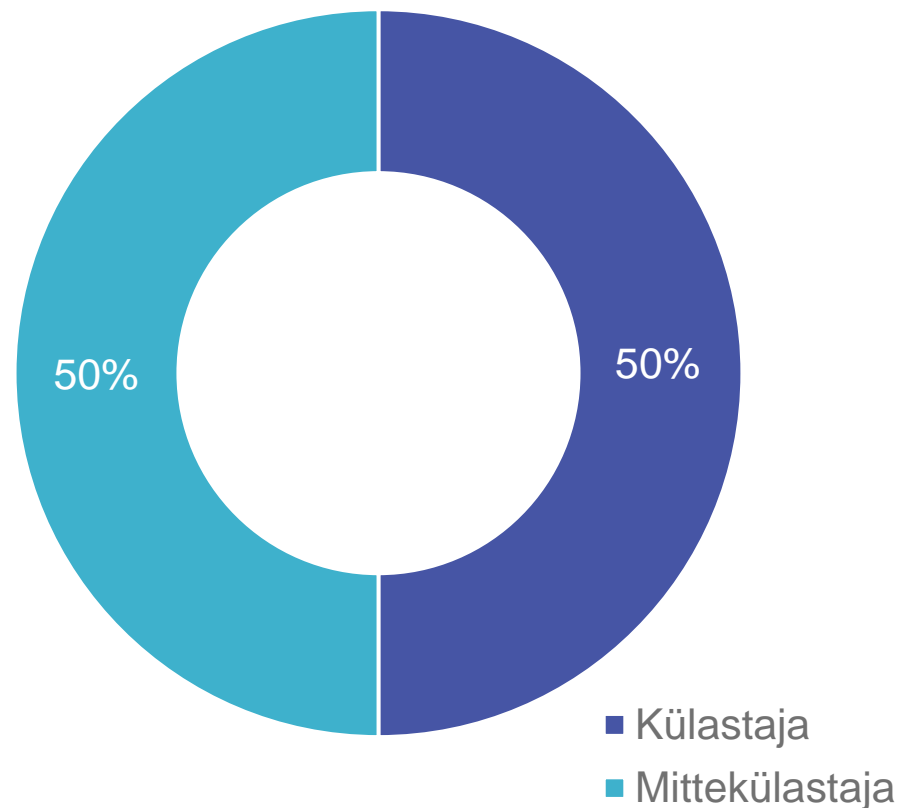
- viimase 12 kuu jooksul on Eesti muuseumidega kokkupuutunud ettevõtete osakaal 23% uuringu sihtrühmast
- vajadus omada paremat arusaama võimalikest koostöösuundadest ja potentsiaalidest, seega ka vajadus täpsemate uuringute järele (kvalitatiivne, paremini fokuseeritud erinevatele ettevõtlike valdkondadele, kus koostööpotentsiaal suurem)
- vajadus teavitustööks ja turunduseks, sh tuleks enam rääkida laiemalt muuseumidest kui tegutsejatest majandusväljal, muuseumide majanduslikust mõjust (regionaalne, turismisektor, aga ka kaudsed mõjud)
- spetsiifilisi koostöövõimalusi palju: kultuuripärandi põhine tootearendus, e-turism; uuringu tulemusel näib, et on ka sidustamisvõimalused, mis lähtuvad elanikkonna ootustest muuseumide tulevikuteenustele (üritused, haridusprogrammid, tervist ja heaolu parandavad tegevused)

Raamatukogud

Elanikud

Viimase 12 kuu raamatukogukülastajate osakaal on 50% elanikkonnast

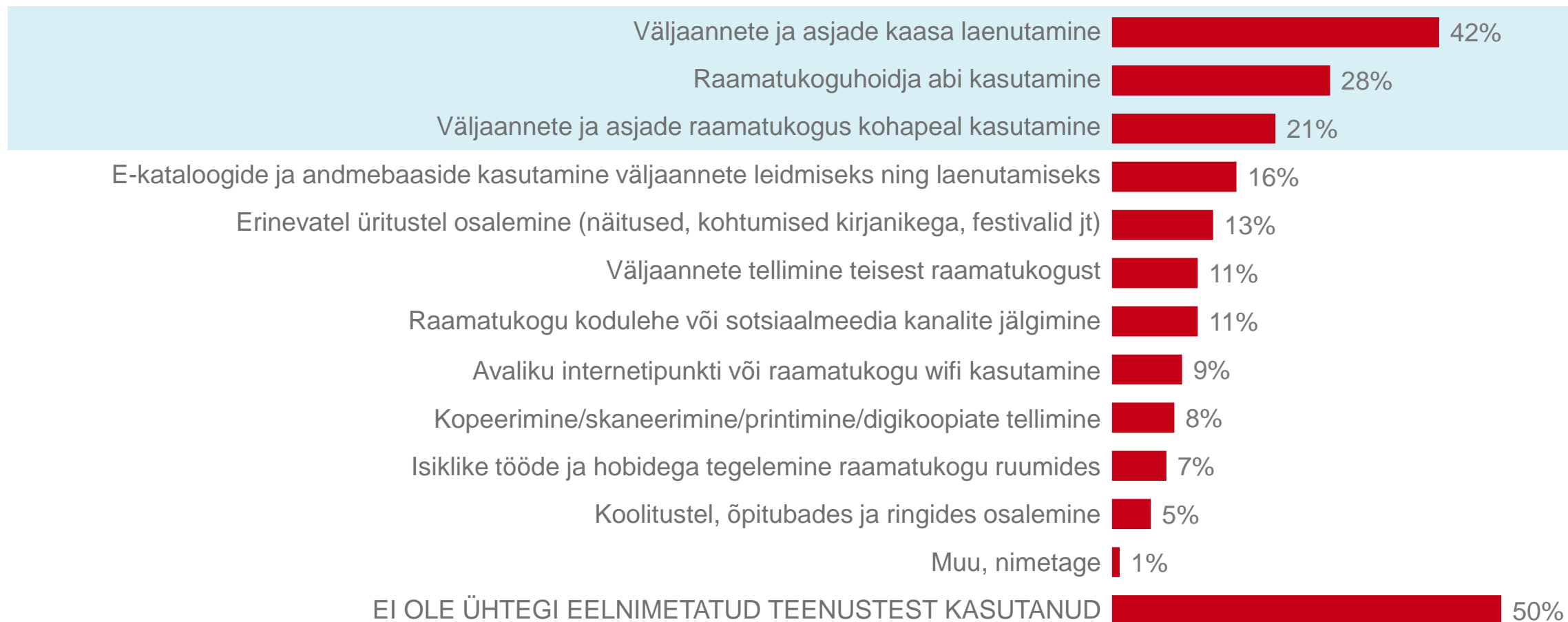

Viimase 12 kuu jooksul on mõnes välismaises raamatukogus käinud või nende e-teenuseid kasutanud 4% 15+ elanikkonnast

Raamatukogus käiakse laenutamas, muid teenuseid kasutatakse oluliselt vähem

Kas olete mõnda nendest Eesti raamatukogude teenustest viimase 12 kuul jooksul kasutanud?

% kõikidest vastajatest, n=2000

Raamatukogu külastaja ja mittekülastaja taust

	KÕIK	Külastaja	Mitte- külastaja
KEEL	mees	46%	56%
	naine	54%	44%
VANUS	eesti keel	72%	81%
	vene keel	32%	40%
	muu keel	2%	3%
	15 kuni 19	5%	10%
20 kuni 29	15%	16%	
30 kuni 44	25%	27%	
45 kuni 64	31%	34%	
65 kuni 74	12%	13%	
75+	11%	15%	
ASULATÜÜP	Tallinn	33%	35%
	Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve	17%	16%
	muu linn	18%	17%
	maa-asula (alevik, küla)	33%	31%
PIIRKOND	Tallinn	33%	35%
	Põhja-Eesti	16%	15%
	Lääne-Eesti	12%	11%
	Tartu pk	13%	12%
	Lõuna-Eesti	11%	10%
	Virumaa	16%	17%

	KÕIK	Külastaja	Mitte- külastaja
STAATUS	alg- ja põhiharidus	20%	19%
	keskharidus	54%	62%
	kõrgharidus	27%	34%
	iseendale tööandja	12%	14%
pensionil, töövõimetuspensionil	õpilane/üliõpilane	6%	11%
	muu mitteaktiivne	3%	3%
	keeldub vastamast	36%	37%
	leibkonna sissetulek ühe inimese kohta		
kuni 349	6%	6%	
350-499	16%	18%	
500-999	25%	25%	
1000-1499	11%	11%	
1500+	5%	5%	
leibkonnas alla 16-aastasi lapsi	leibkonnas ei ole alla 16-aastasi lapsi	66%	72%
	1	17%	20%
	2	13%	16%
	3 ja rohkem	4%	3%

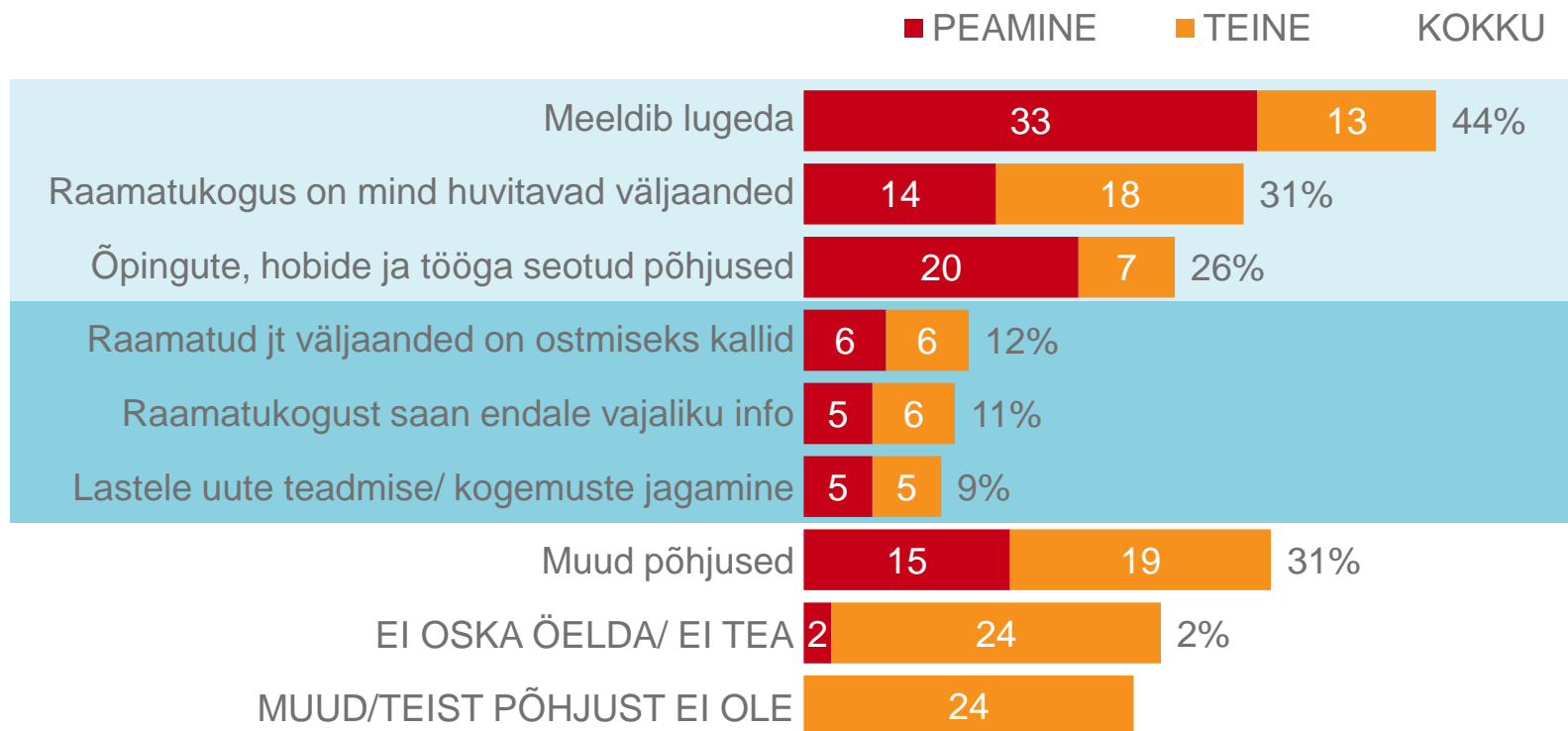

Raamatukogu külastamise peamine ajend on huvi raamatute ja lugemise vastu

Miks Te olete viimase 12 kuu jooksul Eesti raamatukogus käinud?

% raamatukogu külastajatest, n=1059

Vaba vastus

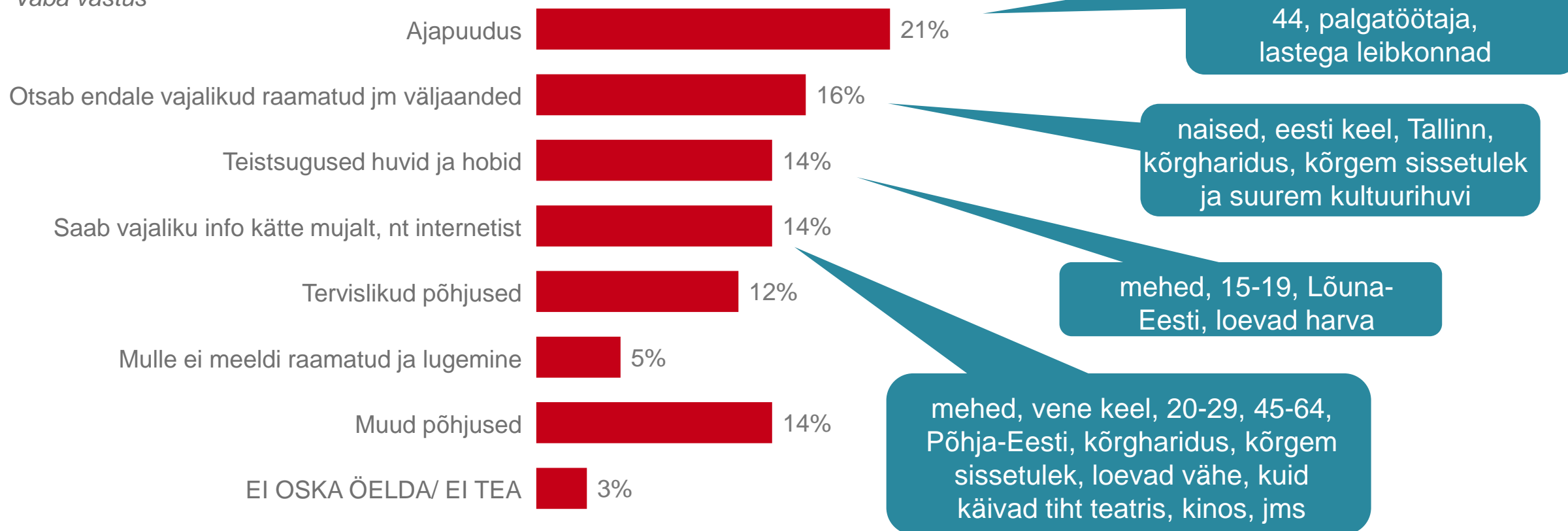

Ajapuudus ning raamatute jm ostmine on enimmainitud raamatukogu mittekülastamise põhjused

Palun öelge peamine põhjus, miks Te ei ole viimase 12 kuu jooksul Eestis raamatukogudes käinud?

% raamatukogu mittekülastajatest, n=941

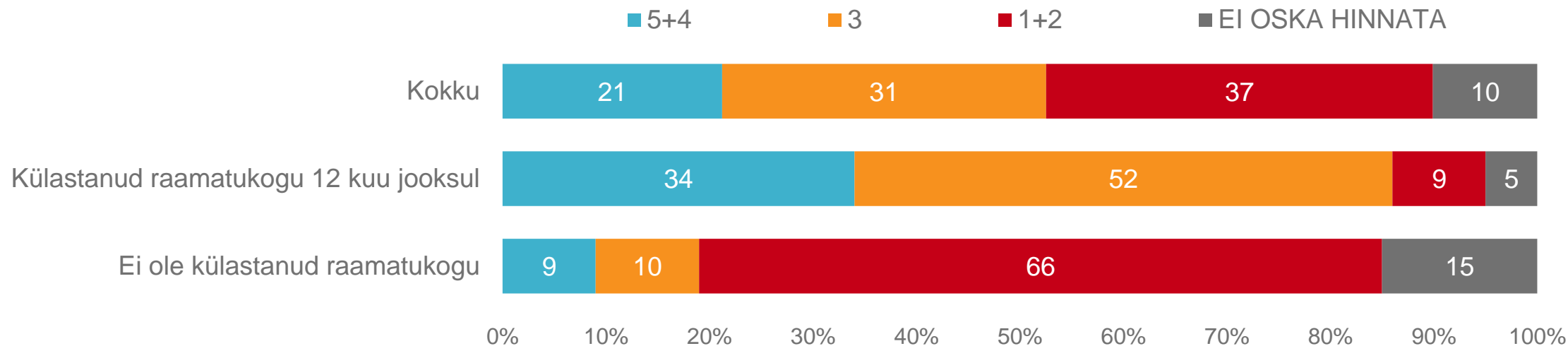
Vaba vastus

Raamatukogude külastamise potentsiaal on muuseumidest oodatult madalam: 21% plaanib raamatukogusid senisest enam külastada

Kas te plaanite järgmise 12 kuu jooksul Eesti raamatukogusid kasutada senisest oluliselt rohkem või vähem?

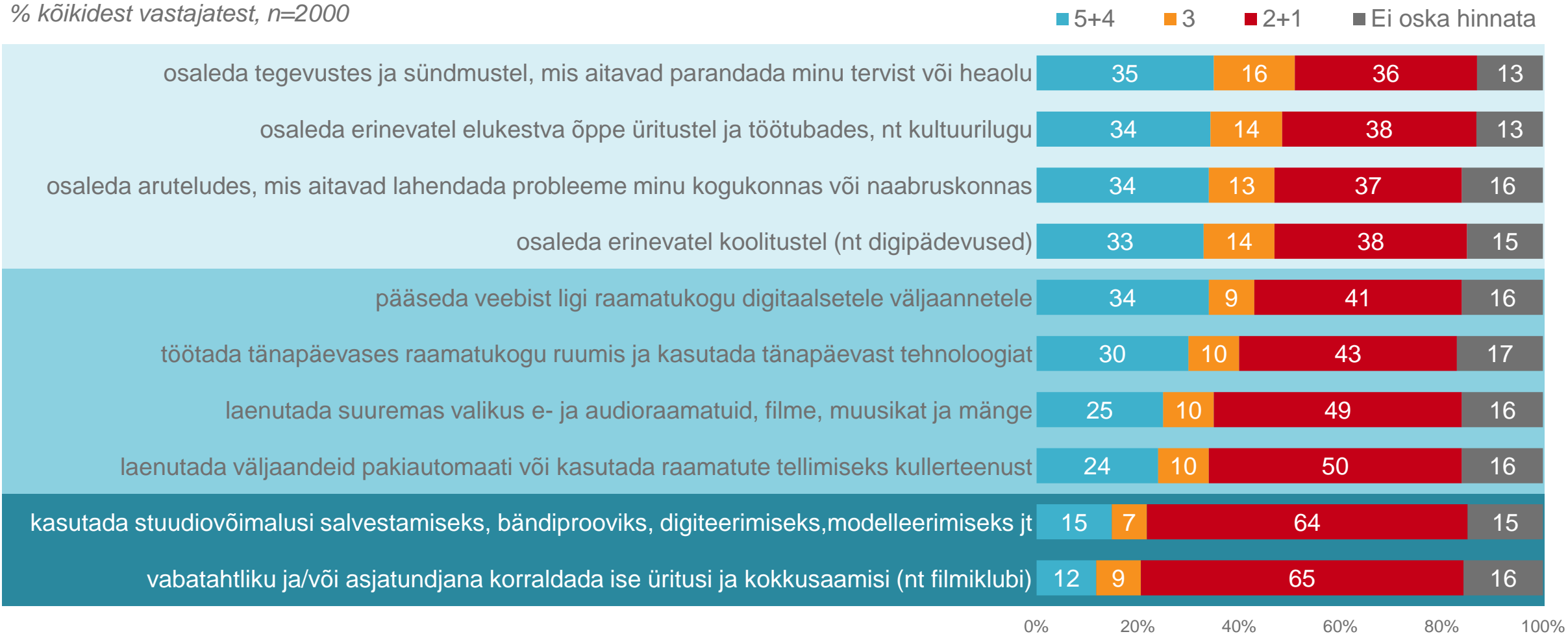
% kõikidest vastajatest, n=2000

Huvi uute raamatukogu teenuste järele jääb tagasihoidlikuks

Kas Te külastaks mõnda Eesti raamatukogu, kui seal oleks võimalik...?

% kõikidest vastajatest, n=2000

Raamatukogud

Ettevõtted

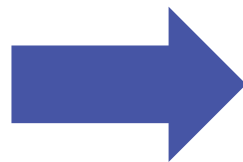
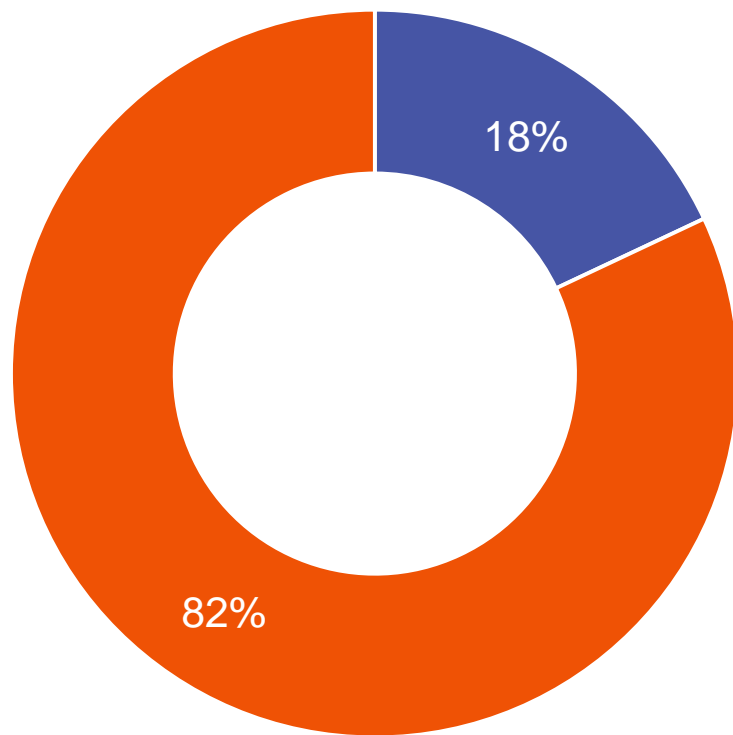

Viimase 12 kuu kokkupuutunud ettevõtete osakaal on 18% uuringu sihtrühmast

Kas Teie ettevõrte on viimase 12 kuu jooksul teinud koostööd mõne Eesti raamatukoguga või kasutanud mõne Eesti raamatukogu teenuseid?

% kõikidest vastajatest, n=200

■ Raamatukogu külastaja ■ Mittekülastaja

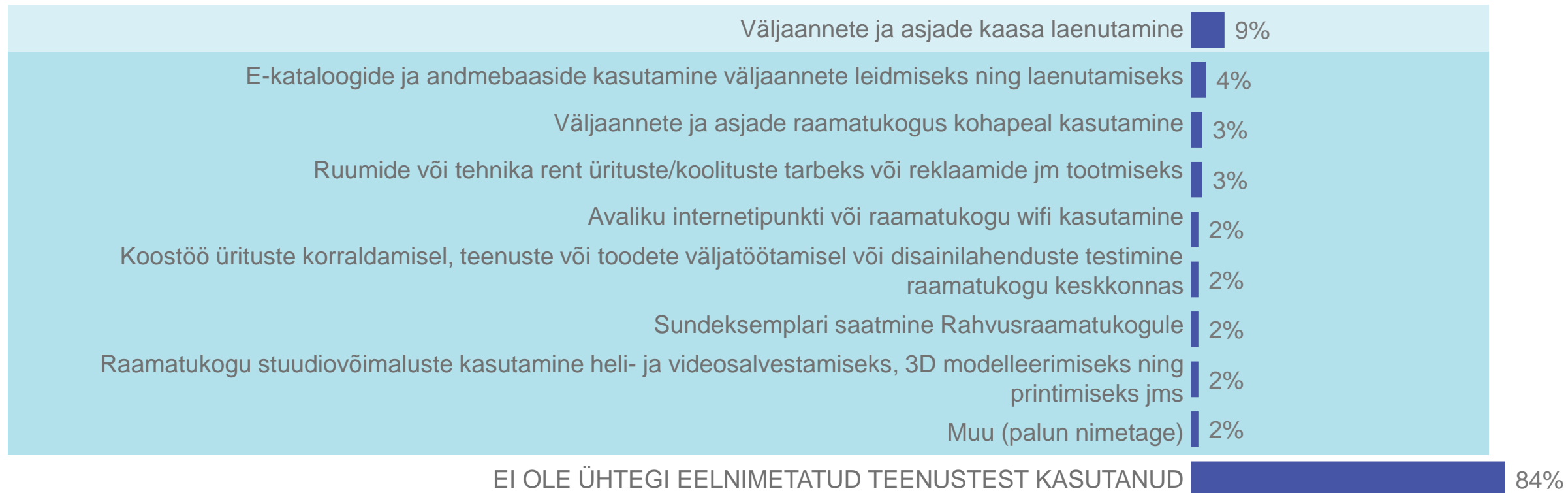

Külastaja: pigem väiksemad (0-9 töötajat), pigem pehmed valdkonnad (vähem töötlev tööstus), rohkem Tartumaa ja Lõuna-Eesti, peamiselt teenusepakkujad

Raamatukogu võimalusi on kasutanud väga vähesed ettevõtted

Mõeldes viimasele 12 kuule, kas Teie ettevõtte on mõnda nendest Eesti raamatukogu teenustest kasutanud/koostööd teinud?

% kõikidest vastajatest, n=200

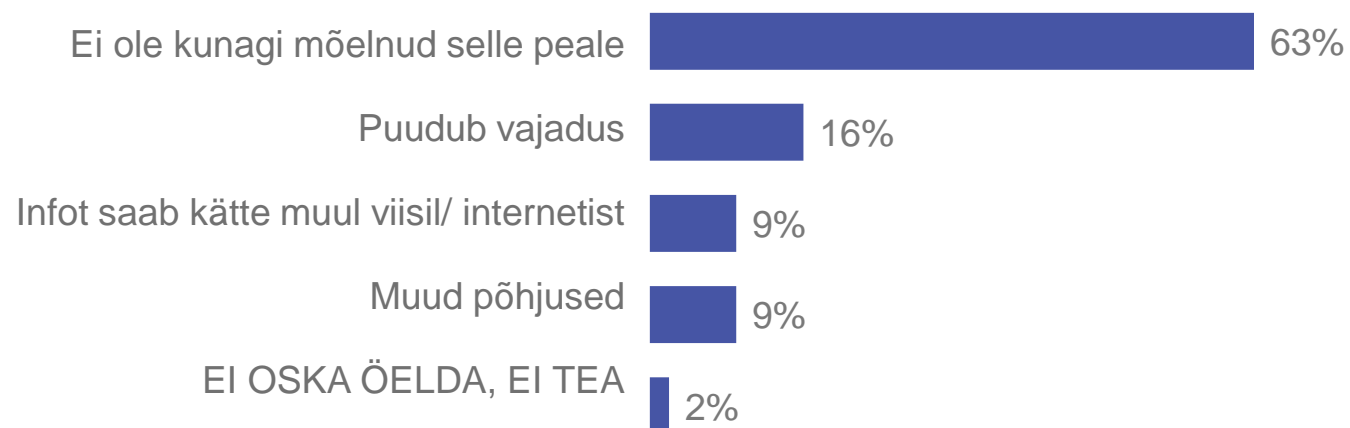

Enamik ettevõtteid ei ole mõelnud raamatukogu teenuste kasutamise või koostöö peale

Palun öelge peamine põhjus, miks Teie ettevõtte ei ole raamatukogudega koostööd teinud või raamatukogude teenuseid kasutanud?

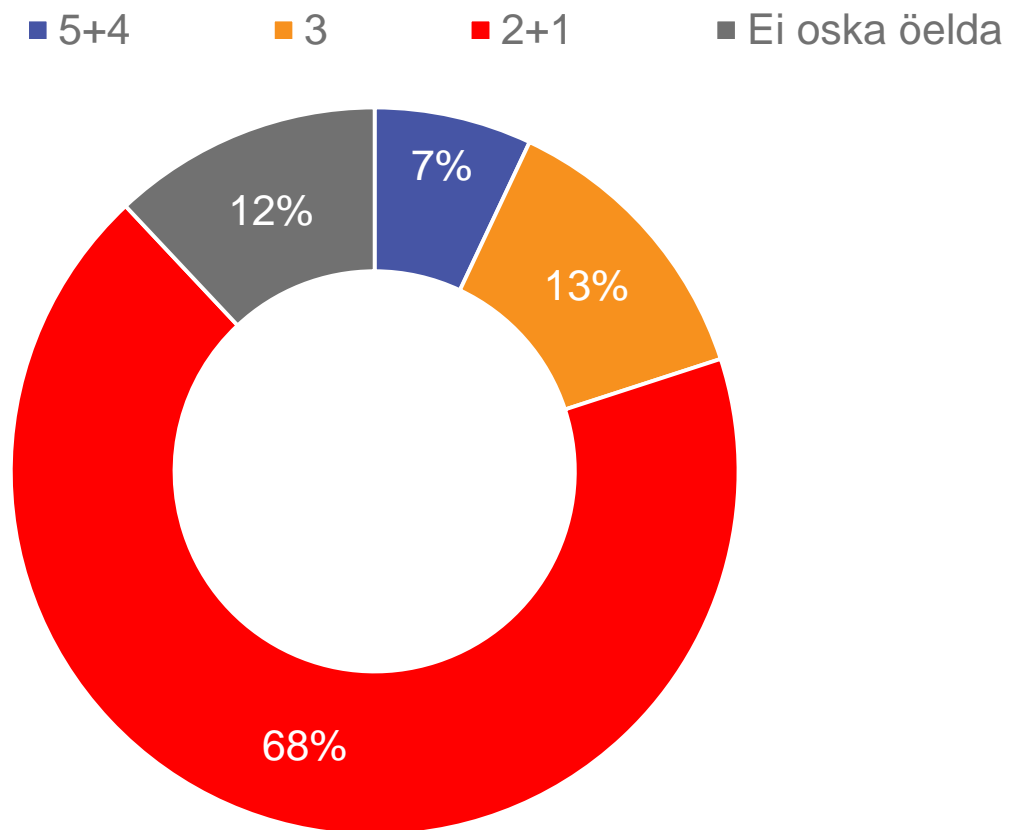
% raamatukogu mittekülastajatest, n=167

Vähesed ettevõtted näevad end kasutamas raamatukogude teenuseid

Kas Teie ettevõtte plaanib järgmise 12 kuu jooksul mõnda Eesti raamatukogu kasutada või nendega koostööd teha senisest rohkem või vähem?

% kõikidest vastajatest, n=200

Ettevõtted kasutaks raamatukogu digitaalseid võimalusi

Kui tõenäoliselt ettevõtte kasutaks...?

% kõikidest vastajatest, n=200

0% 20% 40% 60% 80% 100%

Kokkuvõte ja soovitused raamatukogukülastuste tõstmisel

Elanikud

- 50% Eesti 15+ elanikest (hinnanguliselt 554 000 inimest) on viimase 12 kuu jooksul külastanud mõnda Eesti raamatukogu või kasutanud e-teenuseid (2013. aasta Eurobaromeetri uuringust jt varasemates kultuuritarbimise uuringutes on sarnane tulemus). Raamatukogude külastatavus ei ole aastatega tõusnud
- ajapuudus ning raamatute jm ostmine on enimmainitud raamatukogu mittekülastamise põhjused. Mittekülastamine on tugevalt seotud hariduse, sotsiaal-majandusliku tausta ja alla 16-aastaste laste olemasoluga leibkonnas
- Suurima potentsiaaliga teenused:
  - kõige populaarsemaks tulevikuteenuseks tervist ja heaolu puudutavad tegevused (nt vanemaealised)
  - elukestva õppe üritused, töötoad ja raamatukogus läbiviidavad koolitused (nt keskharidusega inimesed)
  - kogukonna kohtumispaik
  - digitaalsete väljaannete laiem levik
- elanikkonna teadmatus raamatukogus pakutavate võimaluste osas viitab vajadusele oluliselt parema teavitustöö järele, sh soovitav on oluliselt parandada veebikajastust (nt 71% vastajatest ei osanud anda hinnangut raamatukogu kodulehtedele)

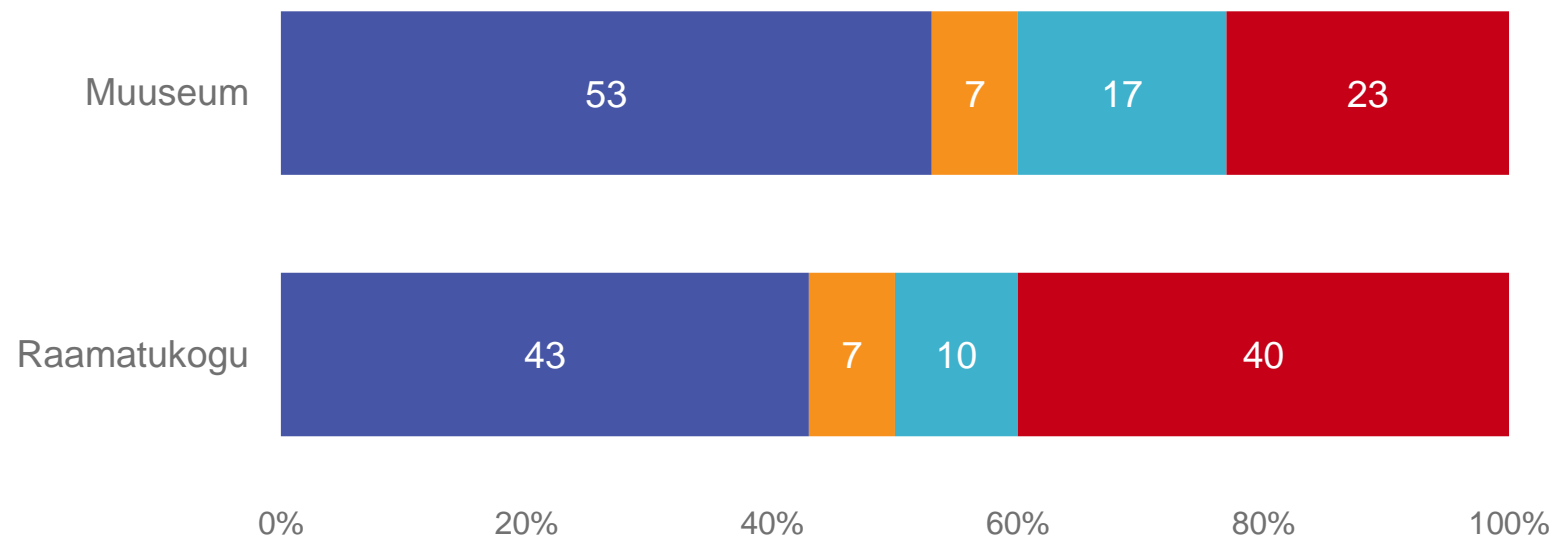
Kokkuvõte ja soovitused raamatukogukülastuste tõstmisel

Ettevõtted

- viimase 12 kuu jooksul on mõne Eesti raamatukoguga kokkupuutunud ettevõtete osakaal 23% uuringu sihtrühmast
- raamatukogude ja ettevõtete koostöös on palju arenguruumi. Ettevõtted ei ole tulnud selle peale, et teha raamatukogudega koostööd: vajalik senisest suurem raamatukogudepoolne initsiatiiv koostöö otsimisel ja võimaluste tutvustamisel
- suurim oli huvi kasutada raamatukogude digitaalseid väljaandeid ja kolme erineva e-kataloogi asemel ühtse e-kataloogi kasutamine raamatute jt väljaannete otsimiseks. Soovitav on pakkuda oluliselt laiemat e-väljaannete valikut ja luua kasutajasõbralik infootsikeskkond
- viiendik vastanutest nimetas võimalikku koostööd ürituse, näituse või koolituse korraldamisel (nt tervise ja heaolu teenused)
- analoogselt muuseumidega, vajadus täpsemate uuringute järele

Analüüs: külastajate ja mittekülastajate tüübid lähtuvalt huvist külastada muuseume ja raamatukogusid senisest enam

■ Huvitatud külastaja   ■ Mittehuvitatud külastaja   ■ Huvitatud mittekülastaja   ■ Mittehuvitatud mittekülastaja

Tänan!

